

NORGES HØYESTERETT

Den 10. mai 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Høgetveit Berg og Thyness i

HR-2021-993-U, (sak nr. 21-054877STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Stian Mæland)
B (advokat Victoria Holmen)
C (advokat Øyvind Bratlien)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt truffet* slik

~~K J E N N E L S E~~ B E S L U T N I N G * :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens fellende dom i sak om grov narkotikaovertrødelse som omfatter en meget betydelig mengde, jf. straffeloven § 232 andre ledd første punktum.
- (2) A, B og C ble ved tiltalebeslutning 27. april 2020 blant annet tiltalt for grov narkotikaforbrytelse (post I). Grunnlaget er beskrevet slik:

«Tirsdag 10. september 2019 i Oslo, og eller andre steder, som ledd i aktiviteten til en organisert kriminell gruppe, mottok A 40,954 kilo amfetamin fra en ikke navngitt person. Amfetaminen ble av A oppbevart i en leilighet i ----gate 00 i Oslo. C medvirket til oppbevaring av forannevnte mengde amfetamin ved at han bistod A med å bære dette inn i leiligheten. I perioden 10. til 13. september medvirket D og E til oppbevaring av hele partiet med amfetamin ved at de bodde i leiligheten og hadde kontroll på dette. Natt til den 13. september, på gateplan like i nærheten, overdro D 18,138 kg av amfetaminen som nevnt ovenfor til B, som på vegne av F skulle transportere dette til X. F hadde den 9. september i en telefonsamtale med en ikke navngitt person gjort avtale om å motta ca. 26 kg. av overnevnte amfetamin, hvilket kort tid senere ble endret til ca. 25 kg. amfetamin.»
- (3) A er videre tiltalt for overtrødelse av straffeloven § 155 (post II), mens C er tiltalt for to trafikkovertrødelse (post III og IV). Tiltalens post IV ble frafalt av møtende aktor under tingrettens behandling av saken.
- (4) Kristiansand tingrett avsa 6. juli 2020 dom med slik domsslutning for de tre ankende parter i saken her:

«I
B, født 00.00.1973, frifinnes.

...

III
A, født 00.00.1995, dømmes for
1 – en – overtredelse av straffeloven § 232 annet ledd første straffalternativ, jf. § 231 første ledd, jf. strl. § 79 c, jf. strl. § 15 og 1 – en – overtredelse av straffeloven § 155

til en straff av fengsel i 10 år og 5 måneder.

Varetekt kommer til fradrag med 326 dager på domstidspunktet, jf. straffeloven § 83.

...

V
C, født 00.00.1995, dømmes for
1 – en – overtredelse av straffeloven § 232 annet ledd første straffalternativ, jf. § 231 første ledd, jf. strl. § 79 c, jf. strl. § 15 og

1 – en – overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5, jf. skiltforskriften § 8 skiltnummer 362 «Fartsgrense»

til en straff av fengsel i 9 år.

Varetekt kommer til fradrag med 326 dager på domstidspunktet, jf. straffeloven § 83.

C dømmes til å tåle inndragning av 6500 Euro og 9740 norske kroner til fordel for statskassen, jf. strl. § 68 jf. § 75.

...»

- (5) Dommen var avsagt under dissens, idet fagdommeren stemte for at B skulle domfelles for tiltalens post I.
- (6) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen vedrørende B. A anket over straffutmålingen og C anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for post I, saksbehandlingen og straffutmålingen. En annen siktet anket over bevisbedømmelsen og straffutmålingen.
- (7) Agder lagmannsrett avsa 3. februar 2021 dom med slik domsslutning for de tre ankende parter i saken her:

«...

2. B, født 00.00.1973, dømmes for overtredelse av straffeloven § 232 annet ledd, første straffalternativ, jf. § 231 første ledd, jf. straffeloven § 79 bokstav c, jf. § 15. Straffen settes til fengsel i 8 – åtte – år.

Til fradrag i straffen går 231 – tohundreogtrettien – dager for utholdt varetekt.

...

4. I tingrettens dom gjøres den endring at straffen for A, født 00.00.1995, settes til fengsel i 9 – ni – år og 6 – seks – måneder.

Til fradrag i straffen går 584 – femhundreogåttifire – dager for utholdt varetekt.

5. I tingrettens dom gjøres den endring at straffen for C, født 00.00.1995, settes til fengsel i 8 åtte – år og 6 – seks – måneder.

Til fradrag i straffen går 584 – femhundreogåttifire – dager for utholdt varetekt.

Det gjøres ingen endring i tingrettens inndragningsavgjørelse.

6. Saksomkostninger idømmes ikke for tingrett eller lagmannsrett.»

- (8) *A, B og C* har anket til Høyesterett. De har alle anket over straffutmålingen. *B* har også anket over lagmannsrettens saksbehandling.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle, og viser til tingrettens og lagmannsrettens avgjørelser.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at *B* ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Hans anke kan dermed bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Nektelsesbeslutningen må i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (11) *B* gjør prinsipalt gjeldende at lagmannsrettens dom lider av manglende domsgrunner. Lagmannsretten har ikke kommentert betydningen av et vitnes endrede forklaring for lagmannsretten, og den har heller ikke kommentert de svakhetene ved bevisene som tingretten har sett. Anvendelsen av straffeloven § 79 bokstav c er belastende og påvirker straffen, og det kreves en mer konkret begrunnelse for hvorfor denne bestemmelsen er anvendt.
- (12) Ankeutvalget viser til at kravene til domsgrunner etter straffeprosessloven § 40 fjerde ledd er oppsummert slik i HR-2021-871-U avsnitt 17:

«Straffeprosessloven § 40 fjerde ledd bestemmer at domsgrunnene skal «angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering». Dette er videre utlagt i rettspraksis som et krav om at det blir redegjort for de sentrale punktene i bevisvurderingen, og at det kort angis hva som har vært avgjørende, jf. blant annet HR-2018-1601-U avsnitt 14. Når tiltalte er frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten, som i dette tilfellet, må det dessuten gjøres nærmere rede for bevisvurderingen på de punktene hvor lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten. Samtidig er det slik at ikke enhver mangel ved begrunnelsen leder til opphevelse, først når sentrale punkter i bevisvurderingen blir stående uforklart må det bli resultatet, se HR-2018-2109-U avsnitt 12 og 13 og HR-2021-528-U med videre henvisninger.»

- (13) Lagmannsretten har gjennomgått sentrale bevismomenter og har pekt på de momentene som har vært avgjørende i den samlede bevisvurderingen. Lagmannsretten har kommentert at en medsiktet ikke ville svare på spørsmål av betydning under ankeforhandlingen. Begrunnelsen viser hvorfor lagmannsretten kom til et annet resultat enn tingrettens flertall. At lagmannsretten har vurdert *Bs* troverdighet på en annen måte enn tingrettens flertall, utgjør ikke noen svikt ved domsgrunnene.

- (14) Vurderingen av om straffeloven § 79 bokstav c kommer til anvendelse, hører under skyldspørsmålet, jf. Rt-2008-1064 avsnitt 7 med videre henvisning. Kravene til domsgrunner for denne vurderingen er derfor de samme som nevnt ovenfor.
- (15) Lagmannsretten har vurdert at de siktede har inngått i «samarbeid mellom tre eller flere personer som har som et hovedformål å begå en handling som kan straffes med fengsel i minst 3 år». Gjennomgangen av faktum, herunder sitat fra tingrettens dom, etterlater ikke tvil om at vilkårene i straffeloven § 79 bokstav c er vurdert tilstrekkelig.
- (16) Ankeutvalget finner på denne bakgrunnen at lagmannsrettens dom ikke lider av saksbehandlingsfeil. Det er følgelig ikke grunnlag for opphevelse av dommen.
- (17) B gjør subsidiært gjeldende at han er idømt for streng straff. Det hevdes at straffutmålingen er i strid med det menneskerettslige likebehandlingsprinsippet, når en medtiltalt som var i besittelse av partiet i lengre tid er idømt betydelig kortere fengselsstraff. Den medsiktede ble idømt fengsel i fire år selv om disse to hadde lignende befatning med narkotikaen og lignende roller.
- (18) Lagmannsretten fant at den medsiktede hadde en «underordnet, tilfeldig rolle» og straffeloven § 79 bokstav c ble ikke gitt anvendelse for henne. B ble derimot vurdert som en «viktig og nødvendig brikke i overleveringen», og lagmannsretten la også til grunn at han skulle motta betydelig fortjeneste for sitt oppdrag. Straffeloven § 79 bokstav c kom da til anvendelse. Lagmannsretten har med det gitt en tilstrekkelig begrunnelse for hvorfor straffene ble ulike for disse to tiltalte.
- (19) Ankeutvalget mener at straffen som lagmannsretten fastsatte for B er i tråd med Høyesteretts praksis, jf. særlig Rt-2010-436. Denne dommen gjaldt innførsel av om lag 24 kg amfetamin. Høyesterett la vekt på at den første av de domfelte var sentral i den organiserte narkotikavirksomheten, men la ikke særlig vekt på at amfetaminen hadde en styrkegrad i nedre del av normalområdet. Høyesterett ga noe fradrag i straffen på grunn av hans tilståelse, og satte straffen til ni og et halvt år. Den andre domfelte medvirket til innførselen gjennom en underordnet rolle. Hans tilståelse bidro til å avklare sin egen og andres rolle i saken. Høyesterett fant at straffen for ham burde settes til åtte år. For den tredje domfelte, som hadde vært kurér, ble straffen satt til ni års fengsel. Ankeutvalget mener at en straff på åtte år for B, slik lagmannsretten har fastsatt, er passende.
- (20) Høyesteretts ankeutvalg finner det derfor enstemmig klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ankeutvalget finner videre enstemmig at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett. Anken fra B nektes fremmet.
- (21) Straffutmålingsankene fra A og C kan ikke fremmes uten samtykke fra ankeutvalget, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første punktum. Samtykke skal bare gis dersom ankene gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få sakene prøvd i Høyesterett, jf. § 323 første ledd andre punktum.

- (22) Ankeutvalget finner at ankene fra A og C verken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller av andre grunner er særlig viktig å få prøvd i Høyesterett. Ankene fra A og C tillates ikke fremmet.

S L U T N I N G

Anken fra B nektes fremmet.

Ankene fra A og C tillates ikke fremmet.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)

**Rettet 10. mai 2021 i medhold av straffeprosessloven § 44.*

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)